

Cancelaria Redactiunii:
Malul inf. alu Dunarii, Nr. 32.

Locuinta Redactorului:
Malul inf. alu Dunarii, Nr. 19.
Scrisorile nefrancate nu se voru
primi decât numai de la coresponden-
tiile regulari ai „Federatiunii“
Articoli trăsni și nepublicați se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnal politici, literari, comerciali și economici.

Va fi Luni-a, Miercuri-a, Vineri-a ser'a, și Dominec'a deminéti'a.

Pest'a, ^{27. Ian.}
_{8. Ian.} 1868.

Tote diurnalalele oficiale, oficiose, semioficiale și semioficiose, adeca legiunea platitelor și subvențiilor austro-magiere, său magiaro-austriace, suflă în bucinul cel mare, ca să audia poporele și a nume cele ce se tienă de complexul austro-magiar, că guvernul austriac, de candu s'au dualisatu, au devenit unu modelu de statu modernu civilisatu și liberale. Si cum? pentru ce? Pentru că are *cartea rosie* precum au altii carte galbena, vîneta, etc. În astă carte rosie este depusa sciintia diplomatică a dlui Beust în afacerile externe. Delegatiunile potu apări agerimea politicei externe a dlui Beust, se potu bucură de immensele rezultate ce au cǎscigat pre acestu terenu inchis pana acum d'inaintea curiosității publice a Austriacilor. Acestu cǎscigurare avemu de a-lu multumii numai dualismului, dice eu mandră si o multumire internă, organulu majorității dietale si alu guvernului m. „Pesti Napló“. Apretuesca d'insulu cum va vră acestu rezultat, noi scim si tota lumea trebuie să o scie, că acelui-a e o urmare firesca a sistemului constituional intrudus in Austri'a. De altmintera cuprinsulu cărtii rosie este cam saracutiu, de-si nu atât'a in materia dar in idei mari, salutari, de cari s'ar fi acceptat, căci actele diplomatice impartesite documenteza de ajunsu, că politic'a esterna a guvernului austriac nu s'au potutu descurca d'in traditiunile sale, si mai vertosu in ceea ce privesce politic'a sa in cestiunea orientala este mai prejosu de tota critic'a. D. Beust, precum nu cunoște bine imperiul austriac, asi se pare a nu cunoște neci interesele cele aleverate a le Austriei in cestiunea orientala, său daca le cunoște, atunci politic'a ce o urmează, este cea tradițiunala, despre carea Leibnitius disese „că este o perenale conspirație in contr'a drepturilor si a libertății poporilor.“ Vomu imparțești d'in „cartea rosie“ căteva documente preadipomaticice, si a nume cele ce privesc cestiunea orientala care pre noi ca austriaci si mai alesu ca romani ne interesează mai de aproape. Vomu descoperi atunci si parerile noastre a supr'a politicei urmate de d. Beust.

Delegatiunile se occupa mereu de studiul bugetului si alu cărtii rosie. Inca nu le-au potutu mistul căci ci mater'a e multa, mai alesu in cartea rosie. De al altmintera delegatiunilor li-se cere votarea curenda a a bugetului, cartea cea rosie o potu duce si pre a cassa unde voru ave timpu de ajunsu a o studiu cu amereștiruntulu, si a scote chielmulu d'in ea, daca este. — Delegatiunea senatului imp. au inițiatu binisioru întru esaminarea bugetului, si, dupa cum au dovedit pana acum'a, n'are să faca multa zola guvernului, d'ins'a reduce sumele căte cu o mișiora, îci colo, nunumai ad reservandum jus, adeca e „scumpa la terția si sfinta la farina.“ A sterge miile si a lasa milioanele nu este economia; ar face mai bine să primește bugetul, en bloc! Delegatiunea mag. inca va rediduce totu cam in aceea-si mesura, dar potu fi că rediducerea ei se privesca alte posturi, de unde lucrările s'as'ar incurcă, si in siedintele comunec ar ave ce descurcă d'impreuna, de nu s'ar intielege cam pre sub manana, pentru ca să nu se compromita institutul insu-si, dovedindu-se a fi cătu se potu de ne practicu.

Proiectul de lege a supr'a pressei fece mare miniscamentu in cercurile guverniale a le Franciei si manai de aproape in consiliul imperatului Napoleon. Imperatres'a insa-si se amestecă — ca si alta data in totote afacerile interne si externe — staruindu pentru retragerea proiectului. Inse d. Rouher, amenintându lu că se va retrage — invins, imperatul decisice a se se sustină proiectul, fie ce va fi. Cu ocasiunea des-

baterii speciale in corpul legelat, D. Rouher desvoltă politic'a guvernului, carele in consciintia poterii sale nu va da inderetru. Pericolul, ce se dice a amenință, d.să nu lu crede. Partitele nu au depusu armele, ce e dreptu, dar imperatul le va săt infrenă, si la casu de lipsa adunarea insa-si. Daca guvernul nu se teme, adause D. Rouher, detorint'a majoritatii Camerei este de a-i urmă cu atât mai vertosu că e spriginita de patru milione de alegatori noui, urmatorii a patru milione alegatori vecchi, totu atât de devotati imperatului precum fusese predecesorii loru — prin urmare ministrul conjura majoritatea de a nu se desbină de către guvern, ci de a urmă intru a-i da ajutoriul său. Dupa discursulu ministrului inchiria desbaterilor fu pronunciata, si 215 voturi contră 7. primira art. 1-u, carele e tota legea. Francia'sa dara e dotata de o noua libertate, urmarea va aretă daca imperatul Napoleon au avutu dreptu său ba de a rumpe resistint'a corpului legalitiv. Se crede că legea se va vota in intregulu ei, dupa ce partea cea mai esentiala fu primita. Estu modu tiparulu si librariele devin libere. Doue mari progresse, si press'a Franciei se poate bucură, cu tote legile exceptiunale caror'e mai remane supusa.

Relatiunile intre Rom'a si Paris ar fi cam incordate, dar nu se prea crede, căci secretariul de statu D. Antonelli spereaza a vedea intemplata cătu de curențu ruptur'a intre cabinetul de Florintia si celu de Paris, d'in carea pote trage folose pentru S. Secanu, pre socotel'a unității Italiei. Sperarea ni-se pare a fi deserta.

Diurnalele de Viena colortează in felurite variatiuni faim'a nescocita de d'insile, că in Bulgari'a ar fi intratu 4000 de insurginti armati, si de unde? d'in Romani'a! Alte diurnale dicu că nu au intrat dar stau gat'a să intre. Oficiosele spunu că nu stau inca gat'a, dar potu să stee gat'a si să si intre!! Prevedint'a este mam'a intieptiunii, prin urmare cabinetulu dualistic de Vien'a au interpelatu pre patronul celu potinte d'in Paris, ca să nu lase bandele a intră in Turci'a. Napoleon indata poruncă agintului său d'in Bucuresci a face aspre remustrări la guvernul Romaniei, ca acestu-a să padisca bine marginile tierei. Ce potu fi adeverulu in flăcările acestei vomu vede. Atât'a potetu insemnă de acum, că la Vien'a se temu mai tare decât la Constantinopole.

La cestiunea naționalităților in Ungari'a.

(Unu suvenit alu unui serbu d'in Ungari'a către concetenționii săi magari, de Paulu Zivkovic.)

Foderis aequas
Dicamus leges,
Virg. Aeneid. lib. XL.v.32.

(A se vedea nr. 14.)

Dualismulu a pusu Ungari'a; carea ca patria comune este a toturor naționalităților acestei tiere, in exclusiv'a posessiune a ungurilor.

De atunci slavii si romanii s'au espatriat si au devenit strani in Ungari'a, cari, asemenea caletorii lui care petrec căteva mominte in Ungari'a, să n'aiba nici o treba cu fericirea si nefericirea acestei tiere. Dualismulu a redusu asi'e dara tota poterea etnica a Ungariei la circa trei milioane de unguri. Aceasta despoterire a poporatiunei este capitalulu politici fundat, ce a castigatu Ungari'a cu Dualismulu, eu voiu documenta in se indata, că ungurii voru face forte reale daraveri cu capitalulu acesta.

Daca voru mesură ungurii poterea poporului de semintia loru si poterea celoralte naționalități, voru vedea că ei stau fatia cu o majoritate forte mare, si de aici voru pot deduce, că Ungari'a si ungurii cu dualismulu nu potu ave neci unu venitoriu, că dualismulu are forte multa asemenea cu unu visu si forte putenia cu realitatea.

Pretiul de Prenumeratione:
Pre trei lune 4 fl. v. a.
Pre siese lune 7 fl. 50 ct.
Pre anul întregu 15 fl.

Pentru România:
4 galb. pre anu, — 2 galb. pre 1/2
de anu, — si 1 galb. pre 1/4 de anu.

Pentru Insertiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. tapa'sa timbrare pentru fiecare care publicatiunea separată. In Locul deschis
20 cr. de linia
Unu exemplar costă 10 cr.

Daca concetenționii mei unguri s'ar fi numerat la 1848 si ar' fi numerat si pre celelalte naționalități, n'ar' fi cercatungari'a evinemintele si calamitățile anilor 1848 si 1849. Esperintile aceste-a au fostu o scola. In acesta scola diace o invetitura folositoria: că prin una politica nesanetosa venitoriu este pierdutu, era d'in contra prin una politica sanatosă, portata in interesulu bine intielesu alu Ungariei, venitoriu acesta se poate ascură. Politic'a d'in urma s'ar' potè cuprinde in urmatorile cuvinte:

1. Delaturarea Dualismului.
2. Delaturarea egemoniei unui element preste celelalte naționalități.
3. Solidaritate si intrunirea ungurilor cu celelalte naționalități ale Ungariei.

Acăstă ar' fi, dupa parerea noastră, cea mai sanatosă si mai fericita politica a Ungariei.

Ungurii asediati intre slavi si nemți potu dispară fără de urma, dissolvandu-se ca unu picuru in aceste doua organe.

Tota politic'a are doua părți, una vediuta si alta nevediuta. Politic'a esterna este o camera obscura, in care nu vede totu omulu. Ea este o tiesatura d'in fire fine si secrete.

Noi nu potem să stă ascunsu in secretele politicei externe, ce incurcature si ce diferențe intre staturile europene au torsu firele fine a le politicii externe si ce felu de eventualități resboiose ascundu in sine secretele politicei externe. Daca d'in intemplare ar' ascunde si atari eventualități, cari in tumultul resboielor se tragă cu sine si pre Ungari'a cu ungurii săi silindu-o a se angaja la lupta ofensiva ori defensiva, — in atare casu ce accepta pre Ungari'a si pre ungurii săi? ce va fi d'in ei, daca naționalitățile ne multiemite voru folosi astfelii de ocasiuni spre a-si storce ace'a ce li se denega acum? Cum ar' sta in asemenea casu ungurii fatia cu unu inimicu esternu. Atunci ar' sta Ungari'a intr'unu focu crucisatu, care ar' potè aduce pre unguri in celu mai mare pericol. Intr' acăstă diace si respunsulu la intrebarea: cum stămu cu venitoriu ce a pregatit Dualismulu Ungariei si ungurilor.

Ungurii cu mic'a loru potere etnica nu potu sta fatia cu nici o furtuna, vina ace'a d'in afara ori d'in laintru.

In acesta oglinda neinspectoră si-potu privi ungurii venitoriu loru si alu Ungariei ca intr'o icona viua, si potuvede in lumin'a cea mai chiara: ce negoțe reale a facutu venitoriu loru cu Dualismulu.

Tote aceste-a ar' fi incunguriate prin programul politicii ce am formulat mai susu: prin imprezintarea ungurilor cu celelalte naționalități, prin parasierea egemoniei celor d'antâiu preste cele d'in urma. Daca ar' fi naționalitățile multiemite, năia statul Ungariei ar' caletori pro o mare lenisita fără de scopuli, si făr'a se teme de furtune ori naefrange-ri. Solidaritatea ungurilor cu celelalte naționalități ar' intărī pre cei d'antâiu si Ungari'a ar' posiede o potere, ce ar' potè sustă ori ce furtuna, vina ace'a d'in afara, de susu, ori de diosu.

„Pesti Napló“ se tenguă de una-dile despre eventualitățile cari amenintia venitoriu Ungariei si intrebă: unde este Dumnedieul, care ar' potè mantu pre unguri, daca o furtuna d'in afara ar' atinge Ungari'a?

Me bucuru, că si in partea contraria aflu de acei-a, cari cugetă ca mine.

In fatia politicei formulata mai susu sub. I. 2 si 3., care dupa mine este cea mai fericita, ori cine poate să me intrebe, că dupa care modalitate s'ar' potè realiză politic'a acăstă? Sum deatoriu a respunde la acesta intrebare, si voi cercă

a-mi implem̄t̄ acesta detorintia, spre care scopu m̄iu voia a stator̄l̄ urmatoriulu programu.

Dereptu egalu in tota privintia pentru tote naționalităile Ungariei fără deosebire de origine si de limba. Acesta indereptatire egale s̄ nu fia numai chimera, ci s̄ se radice la adeveru prin realizarea urmatorielor puncte.

1. Participarea fie-carei naționalități specifice la legelatiunea unguresca prin una representantia, care s̄ corespunda proporțiunei numerice a populației naționalității respective. Aceasta representantia ar' trebuil s̄ fie ascurata cā este pura si neturburata, ea ar' trebuil s̄ emaneze d'in una adunare naționale a fie-carei naționalități specifice, asie cāt d.e. elementulu ungurilor s̄-si alega deputatii dietali in adunari compuse numai d'in unguri, si in modulu acesta s̄ se alega si deputatii celoralte naționalități. Pentru cā, daca alegerile aceste-a ar' emană ca pan' acum'a d'in a-lunari compuse d'in naționalități diverse, si ar' fi scose la cale si influintate de notari comunali si oficiali comitatensi de coloare unguresca, reprezentantia naționalităilor nu ar' fi nici odata pura si neturburata.

2. Unu ministeriu ungurescu, in care fie care naționalitate s̄ fie reprezentata prin unu ministru d'in sinulu s̄u.

3. Pentru fie-care naționalitate specifica s̄ se organizeze unu teritoriu de ocarmuire cu limba oficiala naționala si cu organe naționali de susu pana diosu.

4. Autonomia besericei si scolei fie-carei confesii recunoscute in statu, s̄ devina fapta.

Indata ce una naționalitate pretinde pentru sine mai multu de cātu pentru celelalte, staruesce dupa suprematia si face deslegarea cestiunei naționalităilor cu nepotintia.

Fără implinirea condițiilor de susu, multiemirea naționalităilor nu poate fi nici odata deplina, si fără acesta multiemire deplina nice legea asupr'a naționalităilor n'ar' fi completa, cestiunca, despre care e vorba, ar' ramană inca pendinte, venitoriul Ungariei si alu ungurilor ar' fi amenintiatu de tote acele pericile, cari le insirai mai inainte.

Unui bolnavu, a cārui vicia e in periculu, i se dice s̄ ice cutare elixiru, si acel'a lu-va mantuul nesminitu, sanctitatea lui va inflori si vici'a-i va dură lungu. Elixirul inse este amaru, va respunde dora bolnavului: „Mai bine morte decătu unu singuru picuru d'in elixirul acesta!?”

Sciu cā elixirulu compus d'in punctele său ingredientiele de susu va inversiună pre unguri. Sciu cā indata punctul antăiu, despre reprezentantia tuturor naționalităilor in dieta, va află neplacerea loru si-lu voru respinge. Daca voru fi reprezentate tote naționalităile in dieta, daca reprezentantia loru ar' corespunde poporatiunei si s̄ar' alege dupa modulu de alegere d'in punctul 1, atunci unguri ar' stă fatia cu o majoritate in dieta. Se poate prevede cā unguri nu voru subserie acestu punctu. Fără acesta inse inceta posibilitatea deslegarei cestiunei naționalităilor si impacatiunea cu naționalitatele nu se va realisă, său unguri voru fi siliti s̄ iē elixirulu celu amaru. Aceasta este alternativă.

Ce este dara de facut?

Voi cercă a respunde si la aceasta intrebare.

Inainte de ungurisarea pertratrârilor publice, Ungaria eră o mesa de familie, la care mancă aceea-si bucată tote semintele d'in Ungaria ca membrii infratiti ai unci familie, si nice o suflare de certe de limba său naționali nu turbură fericirea loru.

De la introducerea limbei unguresci in pertratrâurile publice a le municipielor, a le oficiolatelor tierei si in a le parlamentului, se incep suferintele politice a le Ungariei si iēu pre tota diu'a dimensiuni mai mari si mai considerabili. Caus'a principale a suferintelor Ungarici este asiedara introducerea limbei unguresci in pertratrâurile publice.

Daca patimesce unu statu de crise, cari i amenintia vici'a, atunci mantuirea acelui-a este supr'ma lege. Daca ar' stă mantuindu-acesta in limb'a latina, atunci introducerea acestei-a in afacerile publice, restituirea ei in pusetiunea d'in care fu scosa, restituirea status quo ante, ar' fi suprem'a lege, si atunci Ungaria ar' fi repusa in pusetiunea sane-

tosa de mai inainte, ea s̄ar' bucură de o viciu sa-netosa si venitoriulu ei ar' fi ascuratu.

Am disu cā intrunirea solidaria a ungurilor cu tote naționalităile este politic'a cea mai buna. Fără parasirea suprematiei unui elementu a supra celoralte, solidaritatea este cu nepotintia. Fără delatura-rea limbei unguresei d'in afacerile publice ar' fi delaturarea suprematiei numai o chimera, unu adeveru scrisu pre earthla, inse in fapta unu ne adeveru mare, cestiunea naționalităilor ar remană nedeslegata si ran'a d'in corpulu statului Ungariei nevin-decata.

Ungaria eră sub regii d'in vici'a lui Arpadu tiera de sine statatoria, nu eră parte intregitoria a altui statu. Deciderea neuternatoria asupr'a afacerilor interne ale Ungariei in ultim'a instantia eră re-servata regilor ei, pre cari nu-i potecă nimic'a impiedecă a introduce limb'a unguresca. Inse ei se ferira a radică la domnire elementulu si limb'a unguresca, pentru cā ei cu sagacitatea unei politice sanetose ve-deau in tieselur'a raportelor naționali d'in Ungaria unu cuib de vespi, a cārui sgadarire amenintia a se descarcă cu calamităti nenumerate.

Voiescu ungurii status quo ante cu limb'a latina? Voiescu-lu ne ungurii? Unde se află acel'a, care s̄ creda acēst'a? Ce li remane asie dara ungurilor d'in alternativ'a: morte ori viciu, daca se iubescu pre sine si vici'a loru? Mai voj voru ungurii s̄ mora, decătu s̄ acceptez elixirulu desemnatu de noi, intr'adeveru amaru pentru ei, dara singuru man-tutoriu?“

— Cu acesta intrebare se gata manifestatiunea sentimentelor si convingerilor fiului unei națiuni apesate ca si a nostra. Ori cine poate vedea cā nici o naționalitate a Ungariei nu mai poate suferi suprematia unguresca-austriaca. Fili națiunilor apesate, neconsiderate si batjocorite se intelnescu, ca frati de suferintie, pre campulu de lupta, si poterea loru este mare, cā-ci este poterea poporilor insetate de de-reptate; de acesta potere va trebuil să se franga cer-bici'a unguresca! Recumendāmu punctele principali d'in art. imparatesitu in deosebita atentiu a deputa-tilor romani d'in Ungaria.

Activitatea dietei Ungariei.

(Urmare.)

Siedinti'a urmatoria s̄a tienutu la 5 aprilie. Presedintele casei anuntia, cā Lad. Tisza, I. Szé1, C. Torma, P. Kubicza, G. Ráday primindu posturi pendinti de la denumirea guvernului, — si-depunu mandatulu.

Ministrul de justitia respunde la intercalatiunea lui Tisza de mai aduna-di si dechiara in numele guvernului, cā are intontiune inca in sessiunea presinte a dietei a asterne unu proiectu de lege in privintia regularei causelor si relatiunilor confesiunilor pre basea egalei indreptatiri. Eră ce s'atinge de partea a dou'a a intercalatiunei, dice, cā in privintia regularei posesiunilor de natura feudală se voru face despusestiuni legislative candu se va da unu proiectu de lege, codificat, care s̄ cuprinda in sine intregu dreptulu privatu.

Deputatulu Babesiu intercalaza pre ministrulu de interne in privintia ordinatiunei, prin care s̄a opritu tienerea conferintiei romanilor d'in cottulu Carasiului. Absentandu ministrulu de interne, celu de justitia promite, cā se va da responsu in siedinti'a viitoria.

In siedinti'a d'in 8 aprilie presedintele, dupa cetearea si autenticarea protocolului siedintiei premergatorie, face cunoșcutu, cā bar. Ludovicu Vay, Ioane Fauro, c. Ladislau Csáky, Paulu Rájner, c. Albinu Csáky, c. Geisa Szapáry, Dariu Smrecsányi, c. Felicianu Zichy, Beniaminu Kárász si denumiti de comiti supr'mi, Nicolau Ujfalusy de capitanu supr. in distr. Chiorului; era Ernestu Hollán si Emericu Fest de secretari de statu si-depusera mandatulu de deputatu.

Dupa aceste b. Iosifu Eötvös, ministru de cultu si inviatimentu anuncia in numele ministeriului, cā si acelii membri d'in ministeriu, cari facu parte d'in cas'a reprezentantilor, — conformu unei decisiuni a casei, carea e de cuprinsulu, cā acelii deputati, cari primescu deregatorie, trebuie s̄ abdica, — de si ace'a nu se estinde si la membrii ministeriului, totu-si se află aplecati a si-depune mandatulu de alegati; totodata face o propunere, ca presidiului pentru viitoriu in asemenea casuri candu inse diet'a nu este intr'unita, s̄-i se dee autorisare a primi demisiunile si a provocă comitetele centrali la alegeri noue. Se primesce.

Ministrul de interne br. B. Wenckheim respunde la intercalatiunea lui Babesiu, cā elu n'a opritu nici o conferinta nici o convorbire privata a membrilor comisiunei d'in cottulu Carasiului; inse in Carasiu se conchiamase o adunare de popor pentru a se consultă despre trebile comitatului, si astfelui de adunari dupa legile d'in 1848 sunt oprite, de-

aceea s̄a si opritu. Ministeriulu nu denega pentru naționalități, ce se concede prin lege ungurilor.

D. Babesiu se multumesce cu respunsulu, cā ministriul nu voiesce a impiedecă conferintele private.

Branovatzky intercalaza pre ministeriu: ore are intontiune a astorne casei unu proiectu de lege, cu privire la formularea pretensiunilor privilegiali a le congrèsului sérbi d'in 1861.

B. Eötvös, ministru de cultu, dechiara cā guvernulu nu potecă respondre acum'a la intercalatiunea lui Branovatzky, Acum vine inainte cau'a Croaciei.

Deák propune, cā s̄ se considere ectite tote cele schimbate intre deputatiunile regnicolari; si numai raportulu si not'a, ce a lasat'o mai in urma deputatiunea croata s̄ se ceteasca. Totu-odata pune pre mes'a dietei unu proiectu de decisiune; asemenea si C. Ghiczy altul, care fiindu tiparito se impartira si pusera pre diu'a urmatoria la desbatere.

Cuprinsulu proiectului de decisiune a lui Deák se restringe la urmatoarele:

Dupa ce si diet'a tierilor Croati'a, Slavoni'a si Dalmatia a recunoscutu, cā numitele tieri se tienu de coron'a ung., diet'a de la Pest'a poftesce a se consideră acēst'a ca statorire comună; deci e de lipsa, ca a) regole Ungariei, care e totu odata rega si tierilor de sub cestiune, s̄ se incoroneze cu aceea si corona, in acelu-a-si tempu prin acelu-a-si actu; diplom'a de incoronare s̄ fie un'a si aceea-si; acēst'a diploma s̄ o gatesca diet'a comună cu privire la tote tierile, si s̄ se ede in cāte unu exemplariu originale, subscrisu de Maj. Sa, — pentru fie care tiera deosebitu.

b) Tierile numite in afacerile comuni intre Ungaria si Transilvania voru luă parte prin Delegatii loru cu numru proportional; totu-odata s̄ se provoce fratiesce, ca Croati'a Slavoni'a si Dalmatia s̄-si tramita deputati si la Pest'a, ca s̄ iē parte la actul de incoronare, care se va intemplă cātu mai curendu. S̄ se dechiara diet'a cā considerandu necesitatea de contilegere prin ast'a nu voiesca a face nici o deducere in privintia relatiunilor autonomioi acostoru tieri fatia cu Ungaria, ci este aplecata a sulevă si a tractă despre con-planarea intre Ungaria si numitele tieri, dar' s̄ se dechiara diet'a ca se tiene de parerile deputatiunii sale desvoltate cu referire la teritoriul si intregitatea Ungariei.

Diet'a Ungariei va fi găta da tierilor Croati'a, Slavoni'a si Dalmatia tote accele asurantie, pre cari acele le potu pofti cu privire la pretensiunile loru istorice si naționali dupa dreptu si ceteitate.

Proiectul lui Ghiczy dice, ca s̄ se incredintieze ministeriulu, ca s̄ mediulocesa la Maj. Sa conchiamarea cātu mai curendu a dietei Croatiei, Dalmatiae, Slavoniei, Fiumei si colora-lalte părți ale patriei, cari pan'acum nu s̄au conchiamat, dar' in intielesulu art. V. 1848 trebuie conchiamate la diet'a din Pest'a.

In siedinti'a d'in 9 aprilie intre scrisorile so-site-presedintele casei areta declaratiunile lui b. Josifu Veseley si Joane Geczó, cari primindu deregatorie si-depunu mandatulu de deputatu.

La ordinea dileyi fu desbaterea asupr'a celor doue proponeri insinuate in siedinti'a trecuta; Deák si Ghiczy iau cuventu si apera facare propunerea sa. Se mai scolară cātiva vorbitori pe langa un'a si cealalta propunere, dupa cari b. I. Eötvös dechiara in numele guvernului, cā primesce proiectul lui Deák. — Apoi ponendu-se aceste doue proiecte la votu, se primi a lui Deák cu majoritate insemnată.

In fine luandu-se in consideratiune restaurarea comitatelor, siedintele dietali se amana pana dupa pasci.

Siedintele dietali s̄au redeschis u 7 maiu: Presedintele areta casei, cā in tempulu ferelilor dietali urmatorii si au depusu mandatulu de dep. Carolu Zeyk secretariu de statu la ministeriulu internalor, Dumitru Ionescu comite supr. in cott Zarandului, Georgiu Vay secretariu de sectiune la minist. est., Colomanu Kando consil. ministrului pres., Bela Lipthay comite supr. alu cott. Baranya, Nicolau Mihajlović comite supr. alu cott. Bács si Alessiu Nagy consil. la guvernul Transilvaniei. Atât cu privire la acesti-a, cātu si cu respectu la cei ce abdisera mai inainte, s̄au provocat comitetele centrali s̄ mediulocesa alegeri noue. Totodata prezenteza presedintele urmatorile credintiunale sosite mai de curendu: in Csikszoredu s̄a realesu I. Ghiczó, asemenea s̄au realesu ministri: Gorove, Miko, Lonyai, si Eötvös, in Solnocu int. cerculu de susu s̄a alesu Col. Betogh si in orasul Szentences Franciscu Pulzsky.

In 13 maiu se tienu o alta siedintă, in care dupa cetearea protocolului presedintele areta unele litere creditintiale sosite mai de curendu si scrisorile unor deputati, cari si-depunu mandatulu de deputatu. După aceste presedintele spune, cā va fi de lipsa a face acum disputatiune inprivinti'a imparatii membrilor dicti in noue sectiuni, fiindu cā se voru luă la pertractare proiectele de lege. Sunt verificate 360 de deputati si asie in cele d'intăi doue sectiuni vinu cāte 41 si in celelalte cātu 40 de deputati. Se primesce.

Transilvania.

Desiu, 23 ianuarie 1868.

Caus'a naționalităilor, restauratiunea desfiintarea contributiunii personali, si reintregirea comisiunii permanente.

In siedintele comisiunii permanente a Comitatului Solnocu int. tenuete in Desiu in 20—23 ianuarie an. c. d. Comite supremu Carolu Torma din respectul economisărui

cu tempulu au propus o subcomisiune, care se perleaga diversele scripte sosite de la alte jurisdictiuni, si sê relatiuneze despre acele, primindu-se acésta propunere au numit pentru ea vr'o 6 membri, cu totii magari, cari in relatiunea facuta au propus, ca scrisoarea Comitatului Zemplinu in caus'a na-tionalităti sê se iee „spre cunoștinția partitoria” in contr'a acestei propunerii Ladislau Leszai (din stang'a) au radicatu cuventu din motive că acésta propunere si procedura aru prejudeca pretensiunilor na-tionale a ne magiarilor, si au fostu de parere ca sê se ieie spre cunoștinția simpla, — in contr'a acestei propunerii s'au scolat vicepresedintele dietaldu. Solomonu Gajzág si au aperat ca membru propunerea subcomisiunei, declarandu, séu scapandu din gura vor-bele, că dinsulu in Ungaria nu recunoscse pretensiuni na-tionale, de șrece intr'acésta tiera numai o na-tiune politica, na-tiunea magara esista, si pote esista — d. Gavrila Manu cerendu cuventu „se esprime pentru propunerea lui Leszai, si pretramiștiendu că nu au avut de cagetu si nu au dorit nici de cum a vorbi in acésta causa, care o privesc eu multu mai momentosa, decât sê se pota discute asupr'a ei in facia commisiunei numai per tangen-tam, silitu inse a vorbi, declara de forte gresita credint'a politica a acelora carii se abatu de la Credeul politiciu a San-tului Stefanu regelui Ungariei, care prin „regnum unius lin-quae inbecille est” au recunoscetu si necesitatea esistintei politice a mai multor na-tiuni colocutorie, apoi iucredintien-du po antevorbitoriu cu romani niciodata in via-tia nu voru resigna drepturile loru politico-na-tionale, cari li competescu, opinea, că si pana candu romanilor ca atari li-s'aru da ocasiunea cuvenita spre a se pota declară in numele na-tiunei in caus'a acésta, deocamdata numai elaboratulu deputatilor serbo-roman predatu Dietei potesierbi de baza justa spre pertractarea si deslegarea causei na-tionalitatilor nemagiare, — curmaudu-se discusiunea ulterioara se primi propunerea lui Leszai.

Credemus că redeulu politiciu alu dlui Gajzág acen-tueza predeplinu potică guvernamentală, séu ministeriala in caus'a na-tionalitatilor, dara din contra inca credemus cumica cu d. Manu consentiescu toti romanii d'in leganu pana la etatea de 90 de ani, si si intr'o privinta, si intr'alt'a cei ce si-au facutu ilusiuni contrarie se potu desamagi pre deplin! pen-tru că daca s'au luptat romanii in evulu de medilociu in contr'a atatoru barbari pentru limb'a si na-tionalitatea loru mai multu decât pentru vicia, a buna sama asta-di petrunsi de schintea divina a spiritului na-tionalu, nu voru lasa nici unu momentu, si nici unu remediu moralu ne aplicatu pentru elup-tarea drepturilor na-tionale!

R e s t a u r a t i u n e. Devenindu la desbatere alegerea alor 9. subjudi processuali, d. comite supremu Torma si manifestă dorint'a ca sê se asigureze si alegerea celu putinu a trei romani. D. Gavrila Manu cu motive invederate pre-tinse ca langa optu judi processuali magari sê se alega atâta subjudi romani, dara acésta pretensiune pre cătu au fostu de justa si cuvintosa, s'au combatatu de cătra magari cu tote poterile, era rezultatulu alegerilor fu. că se alesera 2. di doi subjudi romani.

Desfacandu-se sedri'a orfanala s'au alesu pentru afacerile aceliei-a unu vice-notariu romanu, — era in loculu unui assessoru de sedria, care au abdisu de postulu seu, s'a alesu de assessoru Lészai magari fără cunoștințe teoretice si practice a legilor austriace facia cu Ioanu Tîtie romanu assessoru de sedria si mai nainte, iara acum'a pusu la pon-siune.

Cu acésta ocasiune inca amu invetiatu atâta-a că d. Comite supremu avendu dreptu de candidare, au potutu face de la sine asiè candidatiunile, cătu sê intre atâta romani de subjudi căti au vrutu, dara dsa si-au impartitu dreptulu acestu frumosu cu comisiunea, spre a pota nimici dreptele pretensiuni ale romanilor fără imputare. — Asemenea au potutu dsa intocmi candidatiunea, si pentru postulu de assessoru, ca să capete sedri'a barbati harnici de lucru, inse dorere, acum'a politic'a magiarilor si de a dà pano celoru nemandi, si a face chiaru si d'in judecatorie totu atâtea Orfanotrofie, séu insti-tute de invalidi pe contul poporului cea mai mare parte romanu! pana candu inca va suferi innaltul ministerioru*) atâ-tea necavintie!

In legatura cu acésta causa, s'au predatu in contra ju-delui processualu Vasiliu Tohati romanu o incusare grea in scrisu, cu scopu sê fia scosu d'in postulu séu ca incapace, si s'au esmisu in contra-i o comisiune investigatoria.

Era in etra candidatiuni lui Carolu Keresztes, ar-meanu — care inplindu agendele judeului processualu in Szántó Márton, cu ocasiunea oficioasa pre unu preotu romanu l'au proclamatu de „cane” si l'au deonestat — facandu-se protestu in scrisu, acesta d. Comite l'au pus-o ad acta?*) Ei, Ei! cine aru fi mai credintu la o astfelu de procedura a D. Sale? dara o faptă, si e de lipsa sé o cunoscem, — pentru că Keresztes s'au alesu de subjude intru unu cercu, in care romanii au staruitu d'in poteri ca sê pota capeta unu romanu!

C o n t r i b u t i u n e p e r s o n a l e. Facandu d. G.M. do-ue proiecte pentru primirea causalor, séu a suplicelor si plan-sorilor aduse d'in partea poporului inaintea oficiolatului politiciu, séu inaintea unui jude procesualu la protocolu, ca sê nu fia siliti a face spese pre la advocați séu alti scriitori, precum

ca judeului singularu d'in Lapusiuung. sê i-se dee ajutoriu in conceptu, ca sê pota lucra mai cu sporiu, — a trei'a propunere au fostu urmatore: A/. care s'au primitu cu votu unanimu, — spre gatirea representatiunei s'au alesu d. propunetoriu S. Gajzág si propunetoriu Szarvali, — propunetoriu au si gatit conceptulu de representatiune dupa cum suntemu infor-mati.

Intr'adeveru că aru fi si dauna pentru deputatii Solno-culni, ca d. Contele Aleșandru Bethlen, si Clement Beteg, sê se cuprinda cu secature de aceste. canlu si-sfarma d. G. M. destul capitolu ca se veda odata restornata sistemulu celu in-juriosu alu contributiunii personale.

R e i n t r e g i r e a C o m m i s i u n e i.

A 4. propunere s d. G. M. au fostu urmatoru: B/. in contr'a acestei-a s'au luptat magari cu tota poterea cuven-tului, si fiindu d. Manu ne sprigintu, celu putinu au pretin-su ea propunerea sê intre la protocolu! — cu care sessiunea s'au inchis.

Ertandu-ne tempulu ne vomu mai rentorce la obiectele discutate in acésta sessiune quartala, care pentru noi e plina de investi-ture, dara totdeaun'a plina si de spiritu de vicia si de emulatiune! Se traiesca egalitatea politico-na-tionale a na-tionalitatilor d'in Ungaria!

Tiu.

A ./ Propunerea
dlui Gabriele Manu membru alu Comisiunei permanente alu Com. Soln. int. in siedint'a aceloi-a tienuta in Desiu in 23 ian. 1868 in caus'a contibutiunii personale.

„Cu privire că uniunea Transilvaniei cu Ungaria e dusa in deplinire, *) poporul Transilvaniei inca se simte pre dreptu chiamatu dupa principiulu egalei indreptatirii de a pretinde de la inaltulu regimiu intru töte o asemenea tractare cu poporu din Ungaria, si o egala impartire a greutatilor comune a tierii, dupa cum acoa esista si in Ungaria.”

„Considerandu insa că in partie Transilvaniei inca si acum se sustineasca sistema de contributiune personale, care si de cătra fostii ministri a unei sisteme absolute, si de cătra senatulu imperialu din Vien'a de mai nainte au fostu cu-noscuta de iujusta si apositoria, — considerandu că si in păr-tile readnatese cătra Ungaria in an. 1861. numai decât s'au introdusu sistemulu de contributiune din Ungaria spre multiamirea, si bucuria generale, prin care partea cea mai mare a locuitorilor s'au usiuratuo forte; considerandu că delaturarea sistemeli de contributiune personale, ce au sustatu pana acum'a, o pretinde nu numai principiulu egalei indreptatirii, ci si in-su-si interesulu moralu a onorab. ministeriu respundetoriu, spre a-si poté castigă simtiulu de devotamente si de increde-re de la poporulu agricultoru, si a cetatiilor din orasie, cari in cea mai mare parte porta greutătile comune ale tierii, — propunu:

Ca comisiunea permanente a Comitatului sê binevoiesca intr'o prea umilita representatiune a rogă pro Onorab. ministeriu, ca in poterea indemnătăti capetate de la Dieta pre anulu curinto sê introduce si in părtele Transilvaniei sistemulu de contributiune personale ce esiste in Ungaria.”

B ./ Propunerea.

Dlui Gabriele Manu in Siedint'a Comisiunei perm. a Com. Soln. int. tienuta in Desiu in 23 ian. 1868 pentru rein-tregirea acleia-si Comisiuni.

„Considerandu, că la constituirea primitiva a Comisiunei permanente a Comitatului acestui-a pre la an. 1848. si cu ocasiunea reintregirei acleia in an. 1861. interesele locuitorilor si posesorilor romanii, cari dintre 114,000 dupa numeru facu 92,000, — iara d'in teritoriul comitatului au ca proprietari in posessiune preste $\frac{3}{5}$ părți din acela-si, din mai multe motive, — a caror recapitulare in interesulu impaciunirei imprumutate nu dorescu acum'a a o face — nu au fostu de ajunsu representante, éra in decursulu tempului unu mare numeru din membru comisiunei permanente mai mare parte prin morte au seadiutuo forte; sê se faca o repre-sentatiune cătra onorab. ministeriu, ca si pana la regularea municipielor comitatense pre o basa justa, si amesuratu prin-cipielor egalei indreptatirii politice a na-tionalitatilor, sê se conceda acestei comisiuni, ca pre sessiunea viitora perio-dica sê se pota reintregi spre multiamirea si indestulirea si a intereselor materiale, si intelectuale a locuitorilor de na-ti-nalitatea romana.”

R O M A N I A .

Siedint'a de la 29. ian. 1868.

Presedint'a d-lui Fétu.

D. Cogalnicianu a demisunatu din comisiunea pentru redactarea adresei pentru motivu de bala.

S'a prochiamatu d. Braiescu deputatu ne fiindu nici o contestare.

D. Sgrumula, alesu deputatu la colegiul III. d'in Galati, a fostu contestatu că n'ar fi romanu.

D. Hajdeu, sustiene că d. Sgrumala nu e grecu ci Mac-e-donianu, si că conformu codului civilu art. 8 trebuie sê fie con siderat ca romanu. Prin urmare sustiene că alegerea dlui Sgrumala e legale si na-tionala.

D. Apostolianu cere insintarea unui comitetu in privint'a alegierii acestei.

*) Ore si dupa parerea Dlui Manu? séu că Dsa au in-trebuiti numai terminulu magiarilor, — dar atunci inca trebuia a se adauge, că propusetiunea se face fără a se in-volve prin acésta recunoscerea uniunii d'in partea Dsae. Noi scim că Romani d'in Ardealu nu sunt de parere, că uniunea ar fi dusa la deplinire.

Se prochiamau d. J. Strejescu deputatu alu colegiului III. de Covurlui.

D. Raportorul dă citire conclusului sectiunei, prin care se dice ca sê se suspenda verificarea alegierii dlui Popasu, pana ce justiti'a se va pronuntia pentru séu contra lui.

Se tramtie la sectiune spre a se verifică titlulu dlui Popasu.

Se procede la alegerea unui membru in comisiunea pentru redactarea proiectului de adresa ca respunsu la mesagi, in loculu dlui Cogalnicianu, si se alege d. Treb. Lauria-nu cu 71 voturi.

Se procede la alegerea unui comitetu, pentru cercetarea electiunei dlui Sgrumala, fiindu respinsa propunerea dlui Gheorgiu, care cerea sê se trimita totu la comitetul alesu pentru cercetarea electiunei dlui C. Niculescu Gitia; si resultatul votului e urmatorul: DD. Suciu, Holbanu si Faleoianu.

D. J. Ghica optesa pentru districtul Mehedinți, renun-tiandu la colegiul I. de Teleormanu. Se pune in discusiune alegerea dlui P. Gradisteau de la colegiul II-lea d'in Jalomiția.

Se cere ca sectiunea trebuia fără preocupatiune de vali-ditatea dosarului, sé lu cora Primariei, si cercetandu-lu se vina cu unu raportu in regula. Apoi se pune la votu amanarea verificării titlului dlui Gradisteau, si se respinge cu 50 voturi contra 47.

Dupa aceea voteza conclusiunile reportului si se pri-mesecu, cu 62 bile albe contra 22 negre si trei abstenieri.

Siedint'a se radica la 5 ore.

Siedint'a de la 30 ian. 1868.

Presedint'a dlui Fétu.

Se cetește sumariulu siedintiei precedinte si se primesce. D. G. Racovita cere concediu pe 4 pile: i se dă.

Se cetește o telegrama a unor locuitori d'in Focșani, contra Primariului, in privint'a alegierii consiliului judetianu, pentru că-i opriu d'in dreptulu loru electorale, si ceru a se dă judecatii acelu primariu.

D. Gheorgiu trage atentiunea Camerei si cere a se da unu votu spro a termină odata asemenea incidente.

D. ministrul alu lucrărilor publice dice: Focșianenii aru fi facutu mai bine a se adresa guvernului, dar deca s'au adresatui Camerei, Camer'a sê arete guvernului plangerea, si guvernul va face satisfactiunea legală.

D. Chenciu demisionuza d'in cestoria si se decide a se alege altu cestore.

D. Dimonisia, membru de ancheta la spital, numitul de guvern, areta caus'a lipsirei sale d'in Camera prin o adresa. Era D. C. Bolia cu cere prin petitiune ca agintii administrativi d'in Vlașca sê fie suspendati, pana se va face ancheta parlamentara, fiindu-i contrarii si temendu-se a nu influentiă descoperirea adverbului. Petitiunea se tramtie la comisiunea petitiuneloru.

Se ceru mai multe recunoșceri de in ligatul si se tramtie la comisiunea respectiva. Se cetește apoi comunicatul comisiunei insarcinata cu elaborarea proiectului de respunsu la mesagiul Tronului (vedi nrulu trecutu alu „Federat.”)

D. Apostolianu cere ca tiparindu-se proiectul sê se ceteșca in comitetu secretu. Siedint'a se aredica, tribunele se golesc si Camer'a trece in comitetu secretu ca sê desbată proiectul de adresa la mesagiul Tronului.

Redeschidindu-se siedint'a publica, D. ministrul alu lucru publice presinta Camerei mesagile Domnesci privitorie la drumuri; proiectul de scola de conductori; proiectul de lege asupra personalului lucrărilor publice. Se tramtie tote la sectiunile respective.

Se suspinde siedint'a ca sê se consulte Camer'a asupr'a urgintici cerute de guvern in cestionea suspendării a duoi membri de la curtea de compturi. Se pune la votu daca se primesce urgint'a; si primindu-se. Camer'a decide a se tramtie la sectiuni.

Se adopta terminulu de 8 dile pentru a se presinta camerei acestu proiectu elaborat alu sectiunei.

Se decide ca comisiunea pentru interpretarea legei elec-torale sê fie de 7 membri. Se procede apoi la alegerea comisiunei. Si sunt aleși: D. D. Hurmuzachi, D. Ghica, Suciu, Voivodă, C. Lăpati, Zeuciianu, Chitiu.

Se pune la votu alegerea a doui deputati d'in sinulu Camerei care sê merga in comisiune a regulă vendicarea proprietătilor statului si rescumpărarea embaticurilor, si se alogu in acésta comisiune: Codrescu si Arghiropolu.

Se procede dupa acésta la alegerea comisiunei de indi-genat, compusa d'in cinci membri si se obtiene urmatorul rezultat. DD. Hajdeu, Gheorgiu, A. Giani, P. Opranu si G. Bratiu.

Siedint'a se redica.

Noutăți Straine.

ANGLIA. Aceea, ce nu s'a intemplatu in An-glia de multi ani in coce, spre nenorocirea cea ma-mare a ministeriului le acum (tory) s. va intemplat in anulu acesta. Căta neodihna casină ministrului Gladston fatală impregiurare că a fostu mai multu venitul, decât erogatiuni; dupa desbatere lungi potra numai decide, că spre ce scopu trebuie intrebu-nitata sum'a prisosita. Ministeriul de acum ince e cu multu mai fericitul, elu va fi absolvit de atari neplaceri, căci precum se aude d'in Londra, bugetul de estu tempu va areta deficitu. Cercutarea acésta cu atâtu are mai mare insemnatate, cu cătu

*) De la ministeriu accepti? ai gata-tu. Red.

*) Dsa, ca si vermele d'in hiricanu nu cunoscem poma mai bună decât aprobatela si compilatela avitice magiare in cari se potu glorifica. Red.

nă areta, că manipularea financiilor prin ministeriul conservativ, e mai rea, decât a ministeriului liberal. Ună epistola datată din Londra ni spune în privința acăstăi următorie:

„Din funte securu vi potu spune, că în bugetul gătitu de ministrui Disraeli, pentru anul venitior este unu deficitu insenmatu. Se dice, că sumă deficitului s-ar să lu 4 milone de puncti sterlingi. Precum se vede resbelulu din Abisini si cestiuca oriintelui va cere sacrificie mari de la guvernului Angliei. În siedintele extraordinarie cameră a maritului contributiunea veniturilor cu unu penny cam unu cruceriu) si astă numai pentru acoperirea speselor de resbelu. Dispusețiunica acăstă inse nu se vede a fi indestulitoria, și se areta necesitatea a face alte dispusețiuni.

Foia „Morning Post“ recomanda guvernului anglez ca, urmarindu exemplul Austriei și Franției se tramita în București în locul consulului, unu aginte.

FRANCI'A. *Discursulu lui Jules Favre, tienutu a supra proiectului legii de presă în siedintă a d'in 31. ianuarie a Corpului-Legalitiv alu Franciei. (Urmare).* Jules Favre: Dvostre diceti că e de lipsă pentru o națiune să se asiedie, să se leniscească, să înfintieze ordinea; inse aceea ce eu numescu ordine, este respectul dreptului și alu dreptății. (Forte bine! Forte bine! în stangă oratorului.) Apoi istoria nu va deminti judecată ce s'a adus a supra decretului din 17 februarie 1852. Acestu-a este instrumentul celu mai ingeniosu, celu mai inteleptiesc organizat pentru a concentră poterile cugetării publice în manile unui singur.

Diurnalul nu există decât cu condițiunea de a fi autorizat; placerea buna îdă nascere. Elu nu va trăi decât cu condițiunea de a fi tolerat; va avea totu-de-ună a supra sa acăsta sabia a lui Damocle a suspinderei și a suprimerii. Sunt aceste recriminatii deserte? Dvostre scîti că diurnalul său sacrificat la aceea ce se numescu salutea statului. Sub acestu regim, pressă a tienutu în realitate de puterea executiva; ea spunea ce vrea; și tacea a supra materiei ce voia a incunigă.

D. ministru de interne a disu, că sub acestu regim pressă n'a renunciatu. Se dămu recunoștința tariei scriitorilor, cari n'au desperat, cari au conservat o pena poternica, pe langa risiculu de a o vedea ruptă odata în manile lor. Înse trebue să recunoștemu, că li-a fostu cu nepotintia a-si împlină missiunea. Acăsta missiune e înainte de tote a fi exactu în informatiuni, si acăstă este o condițiune de capacitate, atât pentru afacerile private, cătu si pentru bună administratiune a afacerilor publice. Si senatul a avutu dreptu candu si-a datu sentintă in contra imperatului, acusandu-lu nu numai pentru că a redus pressă la silentiu, ci si pentru că o-a falsificat in profitul despotismului său.

Intr-adeveru acăstă este o declivitate neresistibile, pe care e cu nepotintia a stă. Dvostre aveți a-totu-potintia în mani. Nu numai că poteti impedece vorberea, ci cătra avertisemintele oficiale mai adaugeti avertisemintele oficiose. Ar-

ticili vinu d'in biroului spiritualui publicu. Acăstă este o stare mai rea decât censură, care e brutale, inse sincera.

Decretul din 1852 indetoriu diurnalele să ascunda sclavă sub manteaua libertății. Se pare că existau inca diurnale, si d. custode alu sigileloru potea dice:

„Nu există libertatea? nu vedeti producându-se diurnale de tote colorile? potă-ăr dice unu strainu, care ar' sosi în Francia, că pressă nu există?“ Pote-ăr fi fostu în confuziune, pana în momentul ce ar' fi avutu impertinentia a-si cercă la posta diurnalulu propriu, sistat pentru că a aparatu o linie cu intilelesulu de a restornă guvernului, a carui-a soliditate o prochiamati.

Daca strainul pot crede, că în Franția domnește libertatea pressei fără de vre-o restrinție, acăstă vine de acolo, că nu potu cunoște sclavă secreta, care i-se impune, solicitatiunile, amenintările caroră este silita a cede. Eu afir-mu dara, că d'in a. 1852 pana în 1867 pressă si a împlinitu cu anima tare missiunea posibile, inse i-a fostu cu nepotintia a-si împlină in plină missiunea, care in numele adevărului o demandă consciintă publică.

Imbracati cu o asemenea a-totu-potintia, ce frupte ati culesu d'in ea? Onorabile d. Thiers a demonstrat că epistolă d'in 19 februarie s'a nascutu d'in convingerea nepotintei regimului administrativ. A avutu dreptu de a adauge că aceea s'a nascutu d'in smintele facute si d'in nenorocirile patrui. (Intrerupțiune.)

Bar. Benoist: N'au fostu neci sminte, neci nenorociri. (Sgomotu.)

Bethmont: N'aru fi fostu nenorociri, daca n'aru fi fostu sminte.

J. Favre: Domnilor, asiu doră ca onorab. membru, care me intrerumpe, să se suia pre acăsta tribuna pentru a spune daca expedițiunea din Messicu n'a fostu nenorocire si sminta. (Sgomotu. -- La cestiu!)

Benoist: Me rogu de unu cuventu. Fără indoială e mare temeritate de la mine să pretindu a respunde unui-a d'intre principii elocintie. Înse credu, că vocea unui omu onestu merita totu-de-ună a fi audita. (Aprobatiune la mai multe bance.) Permiteti-mi să mi dau judecată d'in punctul de vedere alu adevărului, despre acăsta expedițiune din Messicu... (Sgomotu). Me rogu de onorabilii mei colegi d'in stangă, cari au principatul elocintie.... (Intrerupțiune) să nu cada in eroarea aceea, care ei de atâte ori o aruncă regiloru, cari nu o merita totu-de-ună, a nu sci asculta adevărul si a nu iubi decât lingurirea. Lase-me dura să spunu adevărul. Eu me intrebă daca expedițiunea din Messicu a fostu unu asié mare disastru precum se dice....

Thiers: Nespusu mare. (Intrerupțiuni.)

Benoist: Lasati-mă să vorbesc, intrerupțiunile dvostre....

Presid. Schneider: Domnule Benoist, ierta-mi a-ti spune, că engetulu dtale a fostu intilelesu la simplă lui enunciare. Nu mi-se vede de lipsă a-lu desvoltă; ai intrerumpe in unu modu neplacatu o discussiune, care Cameră are lipsă să o asculte. Te rogu dura să nu mai insistozi: desbaterea n'ar cascigă nemica, si ar' potă perde multu. (Forte bine!) Me rogu dura de d. Favre să-si continueze discursul.

(Va urmă.)

Varietăți.

* * (Dati statistice). In Ungaria s'au datu si au sositu in anul 1866 — 1,056,111 telegrame; in anul 1867 — 1,530,904. Venitul in 1866 a fostu 383,624 fl., in anul 1867 559,507 fl. In capitala s'au pusu pe posta in anul 1866 — 3,500,000 epistole simple, 240,000 epistole recomandate si 552,000 de pacheturi. In anul 1867, 4,400,000 epistole simple, 420,000 recomandate, 647,000 pacuri. Au sositu in anul 1866, 2,900,000 epistole simple, 300,000 recomandate, 870,000 pacuri; in 1867, 4,125,000 epistole simple, 420,000 recomandate si 1,025,000 pacuri. La incepătul anului 1867 au fostu in Ungaria si Transilvania 938 statiuni postale, pan' acum numerul loru a crescutu cu 139 statiuni noue. Statiuni telegrafice au fostu 136, pan' acum sunt 152 si mai multe a se înfiintă. La înfiintarea statiunilor telegrafice se simte mare lipsa de omeni d'in patria qualificati in asta sféra. Voindu ministeriul a implie acăstă lacuna a deschis u doue cursuri telegrafice căte de 3 luni: unul in august, er' altul in ianuarie. Si este de speratu, că pre lună lui augustu viitoru inca se va deschide altu cursu, deci atragemu atenția tinerimei romane a luă parte in cătu mai mare număr la acestu studiu scurtu, usioru si productivu.

* * (Archivul) pentru filologia si istoria, redigiatu de canonice T. Cipariu, nrulu XI. (I. 1868) cuprinde următorii articuli interesanti: Archive si biblioteci; d'in lucrările societății academice romane b) speciale; columnă traiana V. belum Dacicum secundum; libertatea conscientie in Transilvania; notitie diverse. Nrulu XII va apări in 5 feb. a. c. Prețul de prenumeratie la anu e 3 fl. v. a.

* * (Escesu in Padu'a.) La 31. ianuaru s'au intemplatu in Padu'a nisec escese triste cari poteau să aiba urmări amenintătorie. Curi'a eposca a datu ordinatiune, ca pentru serbarea invingerei de la Mentana, să se tiana processiuni si rogatiuni de trei dile, ce erau a se incepe la 31 ian. Publicarea acestei serbări a facutu sange rēu intre locuitorii cetății, si studintii de la universitate au datu o prochiamatiune, in care condamna pe toti acei-a, cari aru vol a serbă diu' „versare de sange inocente de la Mentana.“ — In baserică cathedrala totu-si s'au facutu pregatiri pentru serbare, — dar la 4 ore d. a. intrara in baserică mai multe sute de studinti; au stinsu luminele aprinse si s'au escatu o turburare mare; — preutii au luat'o la sanetos'a. In urma sosindu rectorul universității i-a succesu a impedece tinerimea d'a face si mai mari escese. Iritatiunea înimiloru inse inca era mare. Multime de omeni amblau in susu si in diosu pe strade, in fruntea loru tinerimea studiosa. Ajungandu la seminariul eposcu dău fatia cu o procesiune de preutii si teologi, cari mergeau cu lumine de cera aprinse in mana la baserică mai d'aproape a serbă invingerei de la Mentana. Studintii au voită a intra in baserică, căti-va preutii inse s'au opusu si au inceputu a bate pe studinti cu luminele aprinse, cu cruci si alte obiecte eclesiastice, ce aveau la mana. Atunci se desfasură o scena scandalosa: preutii imbracati in pompa baserică se bateau cu studintii. D'in ambe părțile s'au intemplatu mai multe raniri; si abia i-a potutu desparti garda națiunale. Iritatiunea in contră a preutiloru e mare si este de temutu, că cătu de curendu era-si se va manifesta.

Proprietariu, redactoru responditoru si editoriu:

ALESANDRU ROMANU.

Comunicatiunea drumurilor de feru.

Vien'a-Pest'a-Segedinu-Temisior'a-Baziasiu.

De la Vien'a	pleca la 7 ore 45 min. dem. si la 8 ore — min. ser'a.
„ Posionu	„ 10 „ 24 „ „ 10 „ 51 „
„ Neuhausel	„ 1 „ 23 „ diu'a, „ 1 „ 54 „ năpteasă
„ Pest'a	„ 5 „ 19 „ d. m. „ 6 „ 31 „ deman.
„ Czegléd	„ 7 „ 54 „ „ 9 „ 14 „
„ Segedinu	„ 12 „ 12 „ năpteasă, „ 2 „ 55 „ dup. m.
„ Temisior'a	„ 3 „ 55 „ dem. „ 7 „ 47 „
„ Jasenov'a	„ 8 „ 4 „ „ *)
„ Beserică-Alba	„ 8 „ 40 „ „
Sosescu in Basiasiu	la 9 „ 10 „ „

*) De la Temisior'a la Baziasiu comunica nnnmai odata.

Basiasiu-Temisior'a-Segedinu-Pest'a-Vien'a.

De la Basiasiu	pleca la 5 ore 55 min. d. a.
„ Beserică-Alba	„ 6 „ 27 „ „
„ Jasenova	„ 7 „ 6 „ „
„ Temisior'a	„ 10 „ 40 „ „ ser'a si la 7 ore 25 min. dem.
„ Segedinu	„ 2 „ 26 „ năpteasă, „ 12 „ 53 „ diu'a.
„ Czegléd	„ 6 „ 35 „ dem. „ 6 „ 21 „ d. a.
„ Pest'a	„ 9 „ 55 „ „ 9 „ 30 „ „ séra
„ Neuhausel	„ 1 „ 52 „ diu'a, „ 1 „ 8 „ năpteasă
„ Posionu	„ 4 „ 48 „ d. a. „ 4 „ 12 „ dem.
Cosescu in Vien'a	la 6 „ 36 „ „ 6 „ — „

Jasenov'a-Oravita.

De la Jasenov'a	pleca la 8 ore 30 minute demaneti'a
„ Jam	„ 9 „ 12 „ „
„ Racasdia	„ 10 „ 12 „ „

Sosescu in Oravita la 10 „ 57 „ „

Oravita-Jasenov'a.

De la Oravita	pleca la 4 ore — minute dupa mediasi.
„ Racasdia	„ 4 „ 45 „ „
„ Jam	„ 5 „ 38 „ „

Sosescu in Jasenov'a la 6 „ — „ „

Vien'a-Oradea-Mare.

De la Vien'a	pleca la 8 ore — minute séra.
„ Pest'a	„ 6 „ 35 „ deman.
„ Czegléd	„ 9 „ 27 „ „
„ Püspök-Ladány*)	1 „ 58 „ „ dup. med.
Sosescu in Oradea	la 4 „ 38 „ „

*) Cale laterală dñe la Dobritinu, unde sosescu la 3 ore dupa mediasi.

Oradea-Mare-Vien'a.

De la Oradea	pleca la 10 ore 6 minute demaneti'a
Sosescu in Püspök-Ladány*)	„ 12 „ 48 „ diu'a
„ Czegléd	„ 5 „ 41 „ séra
„ Pest'a	„ 8 „ 37 „ „
„ Vien'a	„ 6 „ — „ demaneti'a.

*) Cale laterală vine de la Dobritinu.

Vien'a-Aradu.

De la Vien'a	pleca la 8 ore — minute ser'a.

<tbl_r cells="2